
LISZT FERENC A JAZZ ŐSAPJA¹

Beszélgetés a világhírű Savoy Jazz dirigensével a csárdásról, 10 milliárdos jazz-karmesteri fizetésekről, a hármas zongoráról, a banda különvonatáról s egyéb hihetetlen valóságokról

1926. május, London
(A Pesti Napló tudósítójától)

»A rádió föltalálása ugyan a tudósok kutatásainak eredménye, de hogy azzá lett, ami, a közönségnek immár nemcsak nélkülözhetetlen szórakozása, hanem egyenesen szükséglete, abban, mondhatnám, talán legnagyobb része a Savoy Jazz-bandnek van.« Ezekkel a szavakkal nem kisebb ember, mint maga Marconi adózott a London legelőkelőbb szállodájában, a Savoyban játszó Savoy Orpheans (a Savoy Orfeuszai) zenekarának.

A Savoy Orpheanst nem kell már a magyar közönségnek sem bemutatni. Hiszen este tíz órától, amikor a londoni B. B. C. megkezdte a Savoy jazz-bandjének továbbítását, egyszerre »Londont veszi«. Európa minden rádió- és táncfanatikusa és az ő szaxofonjaik, souzafonjaik és banjoik szülte melódiákba szövődő hangkáoszra táncolnak a párok a Savoy fényes termeiben éppen úgy, mint a Riviérán, vagy Moszkvában.

Debroy Somers
(peel. fandom.com)

»Kétségtelenül büszkék vagyunk rá, hogy olyan hatalmas publikummal

¹ Pesti Napló, Bp., 1926. május 7. péntek. Közreadta: Simon Géza Gábor.

dicsekedhetünk, mint a világ egyetlen más zenekara sem« – mondja Mr. Debroy Somers, a Savoy Orpheans jóképű fiatal dirigense, mikor egy délelőtti próba alatt beszélgetek vele a Savoy tükörtermében, hogy megtudjak egyet-mást a világnak e legnépszerűbb zenekaráról.

Mr. Somers egyébként, mint ezt hangsúlyozza is, akadémiaileg képzett »komoly zenész«, ami azonban szerinte nem zárja ki azt, hogy valaki a jazznak is hódolója legyen.

-A jazz nemcsak a korszellem szülöttje, – mondja. -Igaz, hogy ma ez a legdivatosabb zene és kétségtelenül megállapítható, hogy a közönség ma minden más zenénél inkább jazzt kíván, azonban maga, a jazz, mint zenei műfaj, nem a divat terméke. Hiszen, amint az már zenetudományilag elfogadott megállapítás, a zeneirodalom két legklasszikusabb alakja, Beethoven és éppen az önök csodás mestere, Liszt, voltak a jazz-zene legelső úttörői. Tudvalévőleg a jazz lényege zeneelméletileg az, hogy kiemel és hangsúlyt ad olyan részleteknek, amelyeket a rendes zenei felfogás hangsúly nélkülieknek ítél. Ennek a ritmikai újszerűségnek van azután az a rendkívüli stimuláló hatása, ami annyira megfelel a mai ember idegzetének, és ami éppen emiatt a hangulatközösség miatt olyan kedvelté teszi a jazz-zenét. Ugyanezt fel lehet azonban találni Beethoven és Liszt egész csomó művében, különösen pedig éppen Liszt magyar rapszódiaiban. Ezért van az, hogy amint azt bizonyára már ön is észrevette, a londoni, de a világ bármely részén levő jazz-zenekaroknak is Liszt egyik legkedvesebb szerzője. A mi műsorunkon is egész csomó Liszt-darab szerepel állandóan. Egyébként ugyanezt lehet mondani az önök híres csárdásáról is, amely a maga élénk, szokatlan, minden mástól elütő ritmusával tipikus jazz-zene. Azt hiszem, nincs olyan csárdás, amelyet minden nehézség nélkül azonnal át ne lehetne szerelni jazz-zenekarok részére.

(youtube.com)

[Roaring Twenties: Savoy Orpheans - Round the World, Part 1, 2 \(1926\) \(8:45\)](#)

[Roaring Twenties: Savoy Orpheans - Round the World, Part 1, 2 \(1926\) \(3:04\)](#)

-Amikor mi két évvel ezelőtt összeállítottuk a Savoy Orpheanst, nem kevesebb, mint 8600 darabot próbáltunk végig, amíg végre össze tudtuk válogatni azt a 200-at, ami a műsorunk alapja volt. Hónapokig tartó utánjárással, mondhatnám a világ minden részéből kutattuk fel azt a 16 legjobbnak tartott jazzistát, akik közül azután négy hónapi próba után kiválogattuk azt a tizenkettőt, akikből ma a világ legjobb jazz-bandje áll. Mert én bátran állíthatom, hogy mint együttes, felülmúlja még Whiteman híres amerikai zenekarát is. Látva Somers úr boldog dicsekvését, kedvezőnek láttam az alkalmat megkérdezni, mi az igazság azokban a valósággal fantasztikusnak tetsző híresztelésekbe, amelyek a Savoy-band óriási jövedelmeiről elterjedtek

Savoy Orpheans
(en.wikipedia.org.)

-A saját tagjaink fizetéséről nincs jogomban beszélni, de kijelenthetem, hogy igenis a Savoyband ilyen értelemben véve is a világ legdrágább zenekara. Ez pedig sokat jelent, hiszen ismeretes, hogy Paul Whiteman bandájának legrosszabbul fizetett tagja is eléri az évi 3500 fontot (és egynegyed milliárd!), magának Whitemannak a jövedelmét pedig 25-30.000 fontra (cca. 10 milliárd!) teszik. Két és félszer annyi, mint az elnöknek és hatszor annyi, mint Baldwinnak, – magyarázza, hogy jobban megértsem, mit jelent ez a summa.

-Hiába, akármit mondanak is, a tánczene már elfoglalta a maga komoly és megérdemelt helyét a művészetek között. Mi magunk előtt is nem kisebb emberek ismerték már ezt el, mint Heifetz, Kreisler, Tetrzzini és Saljapin.

[Savoy Orpheans - The Girl Friend, 1926 \(3:08\)](#)

[Roaring 20s in London: Savoy Orpheans - How Many Times?, 1926 \(3:18\)](#)

[EARLY RADIO STYLE: CHRISTMAS 1926 with the SAVOY ORPHEANS. \(6:17\)](#)

[The Savoy Orpheans - VALENCIA - 1926 \(3:16\)](#)

[Tamiami Trail, Savoy Orpheans, 1926 \(3:10\)](#)

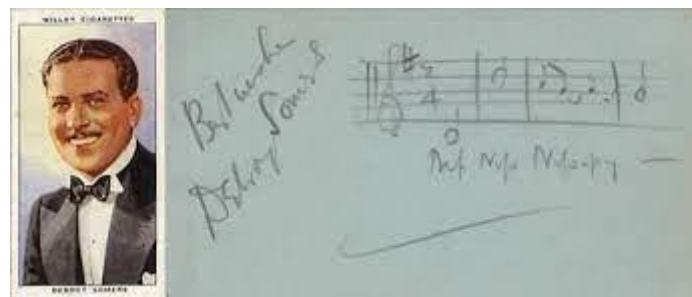
[Roaring 20s in London: Savoy Orpheans - Jig Walk, 1926 \(3:18\)](#)

[savoy orpheans 1926 mary lou \(2:51\)](#)

[The Savoy Orpheans - So Am I - 1926. \(3:03\)](#)

Van azonban egy titkos vágya a Savoy-bandnek, amiért mindnyájan képesek lennének lemondani egy havi fizetésükről, hogy végre már csakugyan találják föl a sokat emlegetett rádió-messzelátás problémáját., Az lenne a legnagyobb boldogságuk, ha mindazok, akik ma ezer és ezer mérföldnyi távolságban gyönyörködnek a játékukban, öbennük magukban is gyönyörködhetnének ... De bíznak is benne, hogy ez már hamarosan lehetséges lesz... így is búcsúzik tőlem:

-A viszontlátásra Budapesten – rádión keresztül!

Debroy Somers dedikáció
(celebrityautographbook.com)